

Са наших бојишта

Извештај Врховне Команде

Крагујевац, 7 децембра.

Мир на бојишту

8. децембра ни на једном фронту није се десило ништа значајније.

Сетимо се

Добročинство је највећа врлина.

Наступају славе, наступају дани добročинства и милосрђа: Детињце, Материце, Очеви и Божић, када се по нашим лепим родним обичајима одужује мо својим милим и драгим у виду разних поклона.

Па, коме нам је у данашњим приликама најпрече дрешити се, ко нам је у данашњим данима најмилији, најпречи, најзаслужнији и најдостојнији да му поклоне дајем?

Нико други, до *Отаџбина и њени браниоци*, тј. они јунаци, великомученици, наши соколи, хероји, витезови, гранадире, орлови, лавови, дивови и цинови, који већ више од четири месеца дан и ноћ стражаре, гину и подносе надчовечанске муке, тешкоће и напоре, само да очувају слободу, име, част и славу Отаџбине, а тим у исто време и животе, слободу, огњишта и имаовину нашу.

С тога нам је дужност, да се сви и старо и младо, мушко и женско, сетимо тих дана наших храбрих заштитника и славом увенчаних бранилаца на бојном пољу, па да поклоне за те дане њима наменимо.

Упоредо с њима, дужност нам је тих дана сетити се и притећи у помоћ и њиховим сиротим избеглим породицама које су испред крволочних аустријских зверова једва измакле с голом душом, без ружа и круха, голе, босе и гладне, мрзнући се са својом децицом и вапијући за помоћ од оних који су данас у позадини у миру и замишљу код својих кућа, те им је Бог дао, да имају могућности, да овим бедницима и невољницима у помоћ притеку.

Сетимо се, да ћемо пружајући ма и најмањи дарак и поклон тих дана у новцу или у стварима, било, „Црвеном Крсту“ за јуна-

ке-рањенике, било за њихове сиротне избегле породице, преко патриот. одбора, испунити пре свега своју српску и хришћанску дужност, јер ћемо, с једне стране утрти сузе и олакшати јаде, муке и болне бедним и невољним, а с друге стране ћемо опек код наших хероја и бранилаца — кад чују и виде да се сећамо њихове сиротиње, олакшати им не само ратне тешкоће, муке и напор, већ у исто време тиме их морамо подстрекнути, улити им у јуначка срца њина, још веће снаге и храбрости у борби против непријатеља, а за спас, част, славу и срећу наше миле Отаџбине

Нека сваки учини само колико може, па је учинио колико треба, јер: „Зрно по зрно погача, камен по камен палата“.

Обилићево.

В. Д. И.

Регистар

Једини лек

Добио сам ово писмо:

Драги Хомсе!

Задовољан сам. Од кади ми кукамо на нишку општину, да нас спасе од овог силног بلاша, па ни мукајет. Али, сад сам добио сатисфакцију. Синоћ је приређена бакљада, на којој су учествовали чланице нишке општине са г. председником на челу. Ја се шетам шротом, они глизају ли глизајуца дом по с прста дебелом بلاшу. Још шири бакљаде, па да видите како ће се нишке улице очистити од блага.

Н. Хомс.

Умољава се

сваки онај који би знао где се сада налази фамилија Хохнер из Београда, Космајска улица бр. 45, да јави њихову адресу А. Јовићу Војно-Желез. Инспекција Јагодина. 27, 1—2

Једини излаз

— Изјаве париског посланика Станчова и секретара Никифорова —

(Извештај Кр. Срп. Пресбирова) Париз, 5. децембра.

Сазнајем од поузданог пријатеља да је бугарски посланик Станчов рекао јуче: *Бугарској остаје један једини излаз балкански спобазум; до тога уверења дошли су сви наши важнији политичари, чак и Генерал. Краљ Фердинанд раније је био прогиван, сад попушта. Али, како доћи до споразума? Србија ће постати дванаест већа, што је за нас велика опасност.*

На питање: *шта би Бугарска радила, да су Аустријанци дошли до Скопља, одговорено је: ми их даље од Ниша не бисмо пустили.*

Секретар Никифоров ономал је давао вечеру неколицини Бугара пред којима је изјавио: *Бугарска не може ратовати против Русије; она ће извршити убиство, ако не буде пристала на балкански блок, а наши македонски родољуби морају попустити у корист компензација у Тракији, иначе пропадне Бугарска.*

Неутралност Бугарске

Бугарска и аустријски слом у Србији

(Специјалан допис „Новостима“) Софија, 6 децембра.

„Балканска Трибуна“ доноси на уводном месту један чланак који живо оцртава расположење у Бугарској после аустријског слома у Србији и који јасно објашњава садање држање Бугарске. Ево неких места из њега:

Несрећни крај аустријске „казнене експедиције“ у Србији силно је растужио оне кругове у нас, који држе да Бугарска може напредовати само у тесној вези са хапсбуршком монархијом и који су очекивали да код Цариграда одјекне аустријска победничка песма.

То би, по њима био крај српске владе у Македонији и ликвидале бугарске ствари.

Али, ето — ми не само што нисмо имали ту „срећу“ да Срби буду прегажени, него је дошао и страхан аустријски слом.

Они, који су били оруђе у немачким рукама, говоре да Бугарска треба да обуче црнину, јер ово значи пропаст Македоније за Бугарску.

Да ли је то тачно? И писац онда обара то мишљење.

Јасно је, вели писац, да би Бугарска, и без обзира на аустријске успехе могла лако узети Македонију, пошто се Србија не би могла тући на два фронта. И свако д-те зна, да се Бугарска уздржала од тога зато, што су јој иза леђа стајале Румунија и Грчка које би је одмах напаале. А дали је Бугарска кадра да се бије на три фронта?

Само неки психопати могу да проповедају такву лудост. На жалост, Бугарска има многа психопата и проданих људи.

Али баш нека би се и успело; нека би се узела Македонија и Добруџа. Ко јамчи да ће бугарски успеси бити трајни? Кад би дошао дан ликвидације: ко јамчи да Бугарска не би изабрала не само Македонију и Добруџу, него и сама би била пребрисана са карте? Аустрија? То само глупаци могу да верују, после аустријског слома у Србији.

Он завршава:

Велика несрећа би била да Аустријанци сломили Србе и дошли Цариграду у руке.

Само издајници Бугарске могу желети да виде Немце на својој граници.

Као што видите у Бугарској још има трезвих људи, који се опрезно чувају нових авантура. АПС.

САСТАНАК КРАЉЕВА

— Конферисање неутралних краљева. —

Беч, 6. децембра.

Кореспондент Биро јавља из Малмоа: Синоћ је краљ Густав у част краљева Хакона и Христијана давао ручак, на коме су били и њихови министри спољних послова.

Беч, 5. децембра.

Кореспондент Биро јавља из Малмоа да је Шведски краљ, отпративши своје госте у њихове станове, са сваким остао још по пола сата У II и по часова оба су суверена посетили краља Густава и конференција је одмах отпочела.

После ручка, који је трајао један сат, преговори су настављени.

Cherchez la femme

— Како је заштићена Главна Чаршија од пљачке. —

(Из писма једног Београђанина),

Београд, 2. децембра.

Драги М...

Остао сам у Београду и поред свега тога што сам знао ко су и какви су Аустријанци. Признају да ме је више одлучио материјални интерес да останем у Београду него сентименталност, али исто тако признајем да сам знао да ће Аустријанци у Београду бити кратког века. Веровао сам Врховној Команди, веровао сам српској војсци...

Доживео сам и преживео сам тај тешки тренутак, да видим униформу аустријску у Београду. Ах! То осећање не могу ти описати. Оно није обузимало само мене, већ све нас, па и децу.

— Где је пут за Топчидер! — питао је један аустријски официр једног десетогодишњег дечка.

— Не знам! — одговорио је набусито дечак и ако је стотину пута ишло пешке у Топчидер да бере љубичице...

Прво су ушли у Београд српски и аустријски пуко-

ви. Њих смо лакше подносили, а и они су се лепо понашали. Није било пљачке. Али, ти су пукови брзо уведени у борбу, а на њихово место доведени су мађарски пукови.

Разлику смо осетили одмах. Отпочела је пљачка. Ја сам чувао дућан.

Београдска Главна Чаршија чини богатство Србије. То су знали Аустријанци. Чекали смо само кад ће се на њу бацити. Истина, они се не би много користили, али би ми били силно оштећени.

Сваког дана виђао сам једног мађарског официра како патролира Главном Чаршијом. Више пута преко дана свраћао је у ону дувандиницу преко пута „Грчке Краљице“, коју држи једна Мађарица. То ми је пало у очи и већ сам почео сумњати у њу.

Али, огрешио сам се. Тој госпођи имамо много благодарити што је Главна Чаршија врло мало страдала.

Једног дана упути се једна група мађарских вој-

а. — Санитетског Др. Перишића, у војне скопљанске и бив. директор

му се налази мати Аница Н. Јокић и сестра Миша, жена Лазара Содатовића, трг. из Лознице, као и г. Света Московљевић, судија из Шапца и Милоје Јокић, поручник IV пука „Ст. Немање“

Изгубљено је крзно женски оковратничког лисичије коже затворене бр постављено свилом затв. љу часте боје, у четвртак 4-ог м. око 7 часова увече. М се ко је нашао, да донесе об уредништву где ће добити награду од дин. 30.— 14, 3—3

турско-г, бити преки... ако у Цариграду буде извршена осуда на смрт једнога подофицира грчке марине.

Ослободиоцима Београда Скромно признање јунацима У новом казненом завоу смештено је немало четири стотине најтежих рањеника са бојишта испред Београда: од Авале, М. Иванче, Губереваца, Ковионе, Жаркова и др. који су својом крвљу и својим тешким ранама допринели, да се мрски непријатељ сручи у Саву и Дунав и да се на Краљевом Двору у Београду залепрша српска застава.

Ових јунака, ослободилаца Београда сестили су се ови добри Срби и послали им понуде; Г. Ђура Вајферш, дао сто динара; Г. Стојан М. Протић, дао сто динара; Госпођа Пашићка, дала 20 динара; Г. Радомир Лукић, каф. из Београда лично донео и поделио рањеним ослободиоцима Београда жито, колаче, дуван и друге понуде; Г. Пера Аранђеловић, апотекар дао 50 динара; Г. Миле Коцић, дао сандук дувана у вредности сто динара; Г. Д. Бошковић, индустријалац из Београда, дао 2 кило дувана, двадесет књижица папира, две боце коњака, 50 литара вина и десет литара ракије; Г-ђа Наталија В. Михајловића, са братом Милутином Обрадовићем, вишим интендентом сто динара. Већина приложника славила је Св. Николу.

НИШКЕ НЕПРИЛИКЕ

— Такој му је саг време. — Благодарени нашој београдској небрижљивости добио сам материјал за ову нишку невољу. Нестало је цигарета а принуђени смо куповати дуван на кило. Улазим јуче у дуванциницу.

— Дајте ми двадесет грама дувана? — тражим ја. Дуванџија узе једно повеће парче бакалске, жуте, тешке хартије, метну га на кантар. захвати прстима дуван, метну га на ону жуту хартију, измери и даде ми. — Пошто је кило ове жуте хартије? — питам ја. — Два гроша. — А, ви је нама продајете по 25 динара кило. — Такој му је саг време — одговори хладно дуванџија. Јад.

Ратна пошта.

МЛАДЕН РАИЋ, електро-техничар, из Београда, обезбик резервних крушевачких трупа, Ниш, моли сваког ко би што знао за његову жену Милицу која је, са малим сином, отишла из Младеновца незнано куд, да јави на горњу адресу.

Моли се сваки онај који ма шта буде знао о војнику ЈОХАНУ ЕШКЕНАЗИ војнику IV чете I батаљона 7. пеш. пука I позива, да јави његовој мајци, ул. Царице Маре број 10, Ниш 1—2

ЂОРЂЕ П. ТОМИЋ наредник II чачке чете тешко је рањен. Молим онога ко би што знао о њему или у којој се болници налази да ме извести на адресу: Миливоје Крстић чин. Упр. Монопола, Ниш.

Владета Богдановић, наредник 6 чачке чете, јавља да је до 14. новембра, када је рањен, био заједно са ВЛАСТИМИРОМ СТЕВАНОВИЋЕМ, наред. 6. чачке чете, у 13. пуку II позива првог батаљона, и да га је оставио здраву, у чети.

СТЕВАНА ЂУРИЋА, војника II чете III батаљона Дринског пешадијског пука, из Каменице у округу ваљевском, тражи брат Живан Ђурић, војник 23. чете граничних трупа, Берово.

Ко зна ма шта о ДРАГОЉУБУ ПРАВДИЋУ војнику 3. чете 3. батаљона Дринског дивизијског пука I позива, моли се да јави на адресу: Димитрију Матићу пореском помоћ. у Крушевцу.

Молим сваког ко би знао где се налази и где је распоређен ДРАГОСЛАВ ЈАЋИМОВИЋ из чачке чете III. вода из Скопља, да јави његовим родитељима на адресу: Мили Кикивићу сиром војне болнице за Драгу Јахимовић — Прокупље 26, 1—2

НЕДЕЉКО Ж. ПАВЛОВИЋ, трговац из Ваљева, тражи сина Милорада Павловића, редова чачке чете, који је до 1. нов. био у Скопљу, а доцније распоређен. Ко би шта знао моли се да јави преко Антона Антоновића и Комп., Ниш. 25, 1—3

МИЛАН МИЛОВАНОВИЋ, из Лознице и РАЈА ВИЂЕНИЈЕВИЋ, из Лознице налазе се као рањеници у првој резервној болници у Параћину — соба број 2. — Ово јавља својој фамилији.

ЉУБОМИР Н. ЈОКИЋ, новинар из Лознице, који се налази у Књажевцу, моли Лозничане да му јаве картом где

Мађар је разрогаченим очима пиљио у своју сународкињу...

И шта да ти причам даље!...

Ни наша, ни околне радње, нису опљачкане. Тој се жени не можемо одужити. Оно што није могла ни школа, ни војна наука учинити: оплеменити душу варвара, то је учинила ова жена. Чујем, да је овај мађарски официр оставио своју адресу, да би се знало ко је узео чаршију у заштиту.

Али, остали Београд је љуто настрадао. Све колонијалне и гвождарске радње опљачкане су немило срдно. Сви виногради на Топчидерском Брду опљачкани су до голе душе. Многе и многе богаташке куће такође су опљачкане. Што смо изнели живе главе имамо благодарити два околностима: прво, присуству амерканске мисије, на чији су протест скренута спремљена вешала, и српској војсци, које је толико препала аустријске војнике, да су више полагали на то да спасу своје главе и нису имали кад да се на нама свете...

А нашу радост кад је ушла српска војска; а наше одушевљење када у својој средини видесмо Краља и Престолонаследника, не могу ти описати. Зато треба, песничко, не моје трговачко перо! Сузе од радости капљу на ово писмо при сећању на те тренутке...

Поздравља те из нашег Београда. Твој Т.

Пред конфликтом.

Турско-грчки сукоб.

Ономад су турске власти ухапсиле једног грчког подофицира, који је био на служби код грчког војног аташеа у Цариграду и оптужели га, да је шпијунисао кретање бродова у пристаништу. Турске власти осудиле су грчког подофицира на смрт. Грчка влада протествовала је противу те пресуде и збот тога се изродио сукоб између Грчке и Турске, који може бити од озбиљнијих последица. О томе је из Атине сти-

Ослободиоцима Београда

Ових јунака, ослободилаца Београда сестили су се ови добри Срби и послали им понуде; Г. Ђура Вајферш, дао сто динара; Г. Стојан М. Протић, дао сто динара; Госпођа Пашићка, дала 20 динара; Г. Радомир Лукић, каф. из Београда лично донео и поделио рањеним ослободиоцима Београда жито, колаче, дуван и друге понуде; Г. Пера Аранђеловић, апотекар дао 50 динара; Г. Миле Коцић, дао сандук дувана у вредности сто динара; Г. Д. Бошковић, индустријалац из Београда, дао 2 кило дувана, двадесет књижица папира, две боце коњака, 50 литара вина и десет литара ракије; Г-ђа Наталија В. Михајловића, са братом Милутином Обрадовићем, вишим интендентом сто динара. Већина приложника славила је Св. Николу.

Управа болнице свесрдно захваљује дародавцима, на које треба да се и други угледају.

Репортер

За Србе и Црногорце. —

У Лондону су руски уметници приредили концерт у корист Срба и Црногораца. Присутствовала је најотменија публика, која је бурно поздрављала српску и црногорску химну.

Са београдске улице. —

Један господин, који је јуче дошао из Београда прича, да су Аустријанци оставили силне лешеве по улицама београдским. Он је видео страшних сцена. Између осталог видео је једног гладног пса, који је глодао главу једног мртвог Мађара. Наши су одмах почели сахрањивати лешеве.

ЕВРОПСКИ РАТ

Извештаји Краљ. Српског Пресбирао.

Борбе у Француској

Британске су трупе јуче изгубиле неколико ровава које су биле освојиле према Нешателу. Индијски корпус напредовао је за неколико стотина метара према Ришбуру. Према Тиепвалу и Лиону непријатељ је живо нападао, али је једно његово одељење потпуно уништено.

Заробљен немачки брод

Петроград, 7. децембра

Званично. — Командант крстарице „Асколд“ стигао је у Порт-Саид. Он јавља да је његов брод, вршећи извидничку службу крај сиријске обале, ухватио један немачки брод у луци Каифа и послао га у Порт-Саид, под командом једног руског официра.

Уништена два турска параброда

Дошавши у Бејрут, „Асколд“ је један турски пароброд дигао у ваздух, а други турски пароброд потопио.

Наша добра, никад непрежаљена супруга, мати, кћи и сестра

† ЉУБИЦА

после тешких четворомесечних тумарања и краћег боловања премину 28. новембра ов. год. у Лесковцу, камо је и сахрањена 29. ист. м.

Врло смо благодарни г-ђи Јелени Поповићки, учитељици из Шапца, г-ђи Мици Лаз. Солдатовића из Лознице, г-ђи Рум. М. Марковића из Лесковца, које су покојницу чувале и походиле. Велику захвалност дугујемо г-ђи Зорки Б. Поповићки, лекару из Шапца, на помоћи око подизања и лечења покојнице, Михаилу Бабамилићу, кафеџији из Лесковца на предусретљивости и услугама при доласку покојнице у Лесковац.

С наше стране особита благодарност нека је и г. Радославу Давидовићу, протојереју из Шапца и ваљевским и подријским свештеницима на чинодејству из почасти.

Новембра, 1914. год. Лесковац.

Ожалошћени: супруг, Љуба Павловић управник В. Ж. Школе у Шапцу, кћери: Олга, Ружа, Мица, Дана, Дара синови: Радослав, Милан, Драгослав, Војислав; мајка, Маца, сестре: Даринка и Мила, браћа: Живко и Стеван, свекар: Радоје Тодоровић из Комаца, свекрва: Босиљка и остала родбина. 24, 1—3

Наш мили, драги и никада непрежаљени

† Јова — Јован Н. Аврамовић

трговац и резервни поручик командир 3 чете II батаљона V-ог прекобројног пука Шумадијске Дивизије, јуначки бранећи своју отаџбину од вековних непријатеља Аустријанаца, погинуо на Љигу 14. новембра ове год.

Извештавамо о овоме по нас страшном и тешком удару нашу родбину, пријатеље и другове милог нам и доброг Јове.

Новембра, 1914. год. Крагујевац.

Вечито ожалошћени: супруга Милева отац Никола, мати Станика, браћа: Маринко трг. и Вукоман, сестре: Миленија, Марина, Видосава, Перса и Мица, снаје: Мара и Славка, синовци: Драгослав и Драгутин, синовци: Лепосава и Зора, таст Владимир, ташта Достана, шурак Јеврем, свастике: Катарина и Станка и остала многобројна фамилија 23, 1—3

Мој мили и никад непрежаљени супруг односно отац

† Светозар С. Костић

пешад. мајор, командант 3 бат. XVIII пеш. пука положио је свој живот у борби са Аустријанцима на олар наше отаџбине на дан 15-ог ов. м-ца.

Ово јављам сродницима и пријатељима. 1—2

27-ог нов. 1914 г. у Крушевцу.

Ожалошћена супруга Зорица, син Стеван и остала родбина.